

DANMARK

BESKRIVELSE

OFFENTLIGGJORT DEN 1. MARTS 1948

AF

DIREKTORATET FOR PATENT- OG VAREMÆRKEVÆSENET.

Grosserer KRISTIAN BENDIXEN,

KØBENHAVN,

og

AKTIESELSKABET VITUNA,

AABYHØJ.

Fremgangsmaade til Fremstilling af Læder af Fiskeskind.

Patent udstedt den 16. Februar 1948. Patenttiden løber fra den 9. November 1943.

Det er kendt at garve Skindet af Benfisk, som f. Eks. Rødspætter og Torsk. Disse Skind bestaar af en ganske tynd, blød og slimet Overhud samt en Læderhud, hvori der er udviklet Hudforbeninger, de saakaldte Skæl. Skællene er dækket af Overhuden, men da denne er ganske tynd, vil enhver kraftig Berøring bevirke, at Skællene rives løs. Ved Garvningen af Fiskeskindene maa Skællene fjernes, og dette gøres ved simpel Afscrabning. Man har ogsaa tidligere foreslaaet at garve Hajskind, der afviger fra Skindet af Benfisk ved, at Huden er forsynet med de saakaldte Hudtænder, Pigge, i Stedet for Skæl. Disse Pigge maa ligeledes fjernes, naar Skindet skal garves, men i Modsætning til Skællene kan de kun fjernes tilfredsstillende ved Anvendelse af kemiske Midler, f. Eks. ved Valkning af Skindene i en ret stærk Saltsyreopløsning. Narvsiden af de færdige Skind er karakteristisk ved de mange Fordybninger efter de afrevne Skæl eller Pigge og den blanke lidt stive Narv, der er dannet af den uden om Fordybningerne tilbageblevne Rest af Overhuden.

Den foreliggende Opfindelse angaar en Fremgangsmaade til Fremstilling af Læder af Skindet af Tunfisk. Disse Skind har man ikke tidligere kunnet nyttiggøre til Læderfremstilling, hvilket skyldes, at Skindene viser særlige Ejendommeligheder, der gør, at de kendte Metoder ikke kan anvendes. Tunfiskens Hud er for det første ejendommelig ved, at Overhuden ingen Sammenhæng har med Skællene og Læderhuden, men ligger som et frit Lag oven paa Skællaget og i Modsætning til Overhuden hos andre Benfisk er forholdsvis svær. For det andet er Huden ejendommelig ved, at Skællaget paa store Dele af Kroppen er usædvanligt kraftigt. Skællaget bestaar saaledes paa den forreste Del af Ryggen af store, tykke Skæl i flere Lag, idet Skællene aftager i Størrelse paa den øvrige Del af Kroppen. Enkelte Steder kan denne ogsaa være helt nøgen. Under Skællaget findes den egentlige Læderhud. For det tredje adskiller Tunfiskens Hud sig fra de ovenfor nævnte Fiskehuder ved sin forholdsvis store Fedtholdighed.

Den svære Overhud, der som nævnt udgør et selvstændigt Lag, det tykke Skællag og Huden Fedtholdighed har i Forening bevirket, at man hidtil har anset det for umuligt at fremstille brugbart Læder af Tunfiskens Hud. Ifølge den foreliggende Opfindelse har det imidlertid overraskende vist sig, at man ikke blot kan fremstille et udmærket Læder af Læderhuden, men ogsaa af Overhuden af Tunfiskeskind, idet man gaar frem paa den Maade, at man opløder Huden, f. Eks. ved en ret kraftig Kalkbehandling, hvorpaa Overhuden fjernes ved Aftrækning, og Skællaget afskrabes fra Læderhuden, som derpaa ligesom Overhuden garves paa i og for sig kendt Maade.

Ved Opblødningen løsnes saavel Overhuden som Skællene, saa at de bagefter let kan fjernes ad rent mekanisk Vej, nemlig som nævnt ved Aftrækning, henholdsvis Afskrabning. Ved Opblødningen vil endvidere i Almindelighed, f. Eks. naar der anvendes Kalkbehandling, en Del af Fedtstoffet fjernes fra Huden. Hvis man ønsker en endnu stærkere Affedtningsbehandling, kan man underkaste Huden en særlig Affedtningsbehandling, enten med et affedtende Middel, som f. Eks. Soda, eller ved en Presning. Denne Behandling kan udføres paa et vilkaarligt Stadium af Forarbejdningen, dog bedst inden Garvningen. Hvis man vil fremstille Vaskeskind af Læderhuden, er det ikke nødvendigt at fjerne det naturlige Fedtindhold i Tunfiskehuden, idet dette medvirker ved Garvningsprocessen sammen med den anvendte Tran.

Naar Overhuden er aftrukket, kan den for den Dels Vedkommende, der fremtræder i en passende Tykkelse, garves til et fast og slidstærkt Produkt, der kan finde Anvendelse til forskellige Formaal, især Formaal, hvor det kommer an paa en høj Slidstyrke, f. Eks. til Bogbind.

Efter at Overhuden er aftrukket, afskrabes som nævnt Skællene. Man kan herved bibeholde Skælkarrene paa Læderhudens Overside, hvorved Overfladen faar den for Krybdyrskind karakteristiske Narv. Hvis man ønsker et glat Læder, kan man imidlertid ogsaa fjerne Skælkarrene fuldstændigt. Til Garvningen kan anvendes alle i og for sig kendte Garvemidler,

vegetabiliske, mineralske og kunstige Garvestoffer, samt som tidligere nævnt Tran til Fremstilling af Vaskeskind.

Det af Læderhuden fremstillede Læder udmærker sig ved at være ualmindelig stærkt, endvidere er det meget blødt og har et smukt Udseende.

I det følgende skal anføres et Udførelseseksempel paa Fremgangsmaadens Udførelse, idet Opfindelsen ikke paa nogen Maade er begrænset til de deri angivne Enkeltheder.

Tunfiskehuden udvandes først for Salt, hvis den har været nedsaltet, og anbringes derpaa i en 5 pCt.'s Sodaopløsning for at affedtes. Naar Affedtningen efter ca. 1 Døgn Forløb er tilendebragt, behandles Huden med en Oppløsning af Kalciumhydroksyd indeholdende Overskud af læsket Kalk, hvorved Overhuden og Skællene løsnes. Naar Huden er tilstrækkelig oplødt, fjernes Overhuden ved Aftrækning, hvorefter Skællene afskrabes fra Læderhuden, idet Afskrabningen foretages saa omhyggeligt, at den øverste Del af Skælposerne bevares og danner den karakteristiske Narvoverflade, der minder om Krybdyrskind. Overhuden og Læderhuden garves derpaa paa i og for sig kendt Maade.

Patentkrav.

1. Fremgangsmaade til Fremstilling af Læder af Fiskeskind, k e n d e t e g n e t ved, at man anvender Skindet af Tunfisk, ved at Skindet oplødes, f. Eks. ved en kraftig Kalkbehandling, hvorpaa Overhuden fjernes ved Aftrækning, og Skællaget afskrabes fra Læderhuden, som derpaa ligesom Overhuden garves paa i og for sig kendt Maade.

2. Fremgangsmaade som den i Krav 1 angivne, k e n d e t e g n e t ved, at Skindet efter Overhudens Fjernelse og enten før eller efter Garvningen underkastes en Affedtningsbehandling, f. Eks. ved Behandling med affedtende Midler, saasom Soda, eller ved Presning.

3. Fremgangsmaade som den i Krav 1 angivne, k e n d e t e g n e t ved, at Læderhuden forarbejdes til Vaskeskind under Med anvendelse af de i Huden naturligt indeholdte Fedtstoffer.